

❁ Hagelupin

Hagelupin er en nitrogenfikserende pionerart som «gjødsler» jorda og kan slik bidra til økt vekst i vegskråningene. Arten er flerårig, og spres med frø. Lupinfrø skal ikke såes i vegskråninger. Begrensning av utbredelse skal gjøres ved gjentatt slått før blomstring. Sprøyting av enkelte bestander kan være aktuelt.

❁ Russekål

Russekål er en flerårig art med en grov pålerot som kan gå ned til 1,5 m dyp. Planten formerer seg hovedsakelig med frø, men etter oppdeling kan også rotbiter utvikle nye planter. Plantene kan bekjempes ved gjentatt slått før blomstring eller kjemisk ved sprøyting. Unngå maskinell kantslått i bestander med frøsetting for hindre videre spredning.

❁ Kjempespringfrø

Planten blir opp mot 1,5 m høy. Arten er ettårig, og spres kun med frø. Rikelig frøspredning kan føre til tette bestand som fortrenger annen vegetasjon. Den vokser gjerne på fuktig jord ved vann- og grøftekanter. Plantene kan bekjempes ved gjentatt slått før blomstring og frøsetting.

❁ Rynkerose og platanlønn

Etablering av nye plantefelt avventer til spredningsrisiko er vurdert.

Miljøseksjonen
Veg- og fergeforvaltning
Vegdirektoratet

Hagelupin

Russekål

Kjempespringfrø

Spørsmål om fremmede arter?

Tore Felin, Statens vegvesen Region øst,
tlf 24058046, tore.felin@vegvesen.no

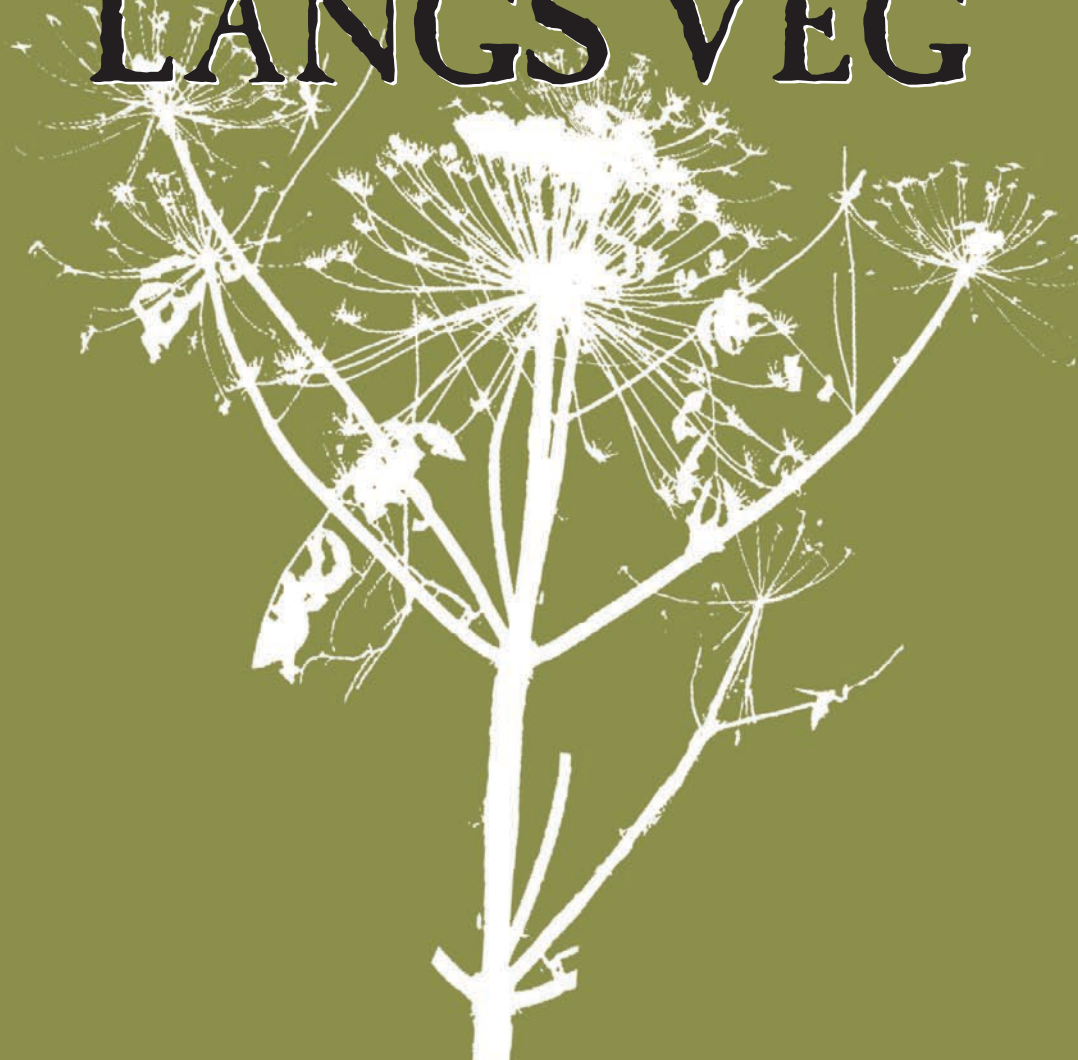
Sunniva Schjetne, Vegdirektoratet,
tlf 22073689, sunniva.schjetne@vegvesen.no

Astrid Skrindo, Vegdirektoratet,
tlf 22073049, astrid.skrindo@vegvesen.no

Statens vegvesen

FREMMEDE OG INVADERENDE PLANTEARTER I SPREDNING LANGS VEG

Fremmede og invaderende plantearter

- en trussel mot stedegent biologisk mangfold

Plantearter som er spredd med menneskelig aktivitet til områder der de ikke hører naturlig hjemme kalles fremmede arter. Fremmede arter er vurdert til å være en av de største truslene mot det biologiske mangfoldet. Flere av disse har en uønsket spredning langs veg.

I 2007 la Artsdatabanken frem en oversikt over fremmede arter i Norge. For et utvalg av artene er det gjennomført en vurdering av økologisk risiko, dvs om arten kan ha negativ effekt på stedegent biologisk mangfold. Av 25 risikovurderte karplanter er 17 vurdert til å utgjøre høy-risiko for stedegent biologisk mangfold.

Statens vegvesen skal begrense spredning

Flere av høy-risikoartene sprer seg langs veg. Mest problematisk er trolig:

- ❁ KJEMPEBJØRNEKJEKS OG TROMSØPALME
- ❁ PARKSLIREKNE og KJEMPELIREKNE
- ❁ HAGELUPIN
- ❁ RUSSEKÅL
- ❁ KJEMPESPRINGFRØ

Å begrense spredning av fremmede og invaderende plantearter krever tiltak både ved planlegging og bygging av nye veger og i drift og vedlikehold av eksisterende veger. Statens vegvesen vil prioritere tiltak der det er en samordnet innsats fra flere sektorer.

Statens vegvesen skal

- gjennomføre risikokartlegging og risikovurdering av fremmede arter
- utarbeide handlingsplan
- innarbeide temaet i veiledningsmateriell, håndbøker og retningslinjer
- heve kompetansen om fremmede arter

Ta vare på verdifulle naturområder

Metode for å hindre uønsket spredning avhenger av arten. Det må særlig vises aktsomhet når det er fare for spredning fra vegkant til:

- naturområder som er vernet eller foreslått vernet
- verdifulle naturtyper og kulturlandskap
- strandsoner og vassdrag

❁ Kjempebjørnekjeks og tromsøpalme

Kjempebjørnekjeks blir 2-4 meter høy. Planten blomstrer etter to eller flere år og dør vanligvis etter blomstring. Spredning skjer kun med frø, noe hvert individ produserer store mengder av. Plantesaft av kjempebjørnekjeks på hud, kan i kombinasjon med sollys gi kraftige reaksjoner som minner om forbrenning. Arten finnes hovedsakelig i Sør-Norge. Tromsøpalme ligner kjempebjørnekjeks, men er flerårig og blomstrer år etter år. Den spres med rotbiter eller med frø. Planten er vanlig i kyststrøk i Nord-Norge, men er også i spredning i Sør-Norge. Plantene kan bekjempes ved rotkutting, slått eller kjemisk ved sprøyting.

Kjempebjørnekjeks

❁ Parkslirekne og kjempeslirekne

Parkslirekne kan danne 2 meter høye bestand, mens kjempeslirekne kan bli noe høyere. Plantene setter sjelden frø i Norge. Begge artene er flerårige, og både jordstengler og stengelbiter kan gi opphav til nye planter. Arten spres hovedsaklig til nye vokseplasser ved at plantebiter følger med masser eller maskiner i forbindelse med transport. Plantene kan bekjempes ved slått hver 2-3 uke gjennom sesongen eller kjemisk ved gjentatt sprøyting.

Slirekne